

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระพุทธศาสนา มีหลักคำสอนที่เป็นสาระสำคัญอยู่ ๒ ส่วน คือ ธรรมและวินัยซึ่งประกอบด้วย ส่วนที่เป็นหลักพุทธจริยธรรม และส่วนที่เป็นวินัยหรือศีล^๑ ธรรมวินัยนี้ ชาวพุทธ ถือว่าเป็นสิ่งแทนหรือตัวแทนของพระพุทธองค์ เมื่อกล่าวถึงส่วนแรก ก็หมายถึง คำสั่งสอนที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสไว้ดีแล้ว มีความเหมาะสมแก่บุคคลในแต่ละจริตนิสัย มีความละเอียดถี่ถ้วนแตกต่างกันออกไป^๒ และที่สำคัญคำสอนเหล่านั้น มีผลต่อบุคคล คือ ย่อมรักษาผู้ประพฤติ ปฏิบัติไม่ให้ตกไปในที่ชั่ว แล้วยังมีผลส่งให้ผู้นั้น ได้รับความสุขกายสบายใจทั้งในปัจจุบันชาติ และชาติต่อๆ ไป ดังคำที่ว่า คนทำความดีเอาไว้ ก็บันเทิงในโลกนี้ แม้สิ้นชีวิตไปแล้ว ก็บันเทิงในโลกหน้า ซึ่งว่ามีความสุขในโลกทั้งสอง เพราะเขาเห็นว่าคนได้ทำความดีนั้นแล้ว^๓ อีกประการหนึ่ง พระพุทธองค์ทรงเตือนมิให้ชาวพุทธทั้งหลาย ประมาทหรือขาดสติดังพระพุทธดำรัสที่ตรัสเมื่อจะเข้าสู่ปรินิพพาน ความว่า “ภิกษุทั้งหลาย บัดนี้เราขอเตือนเธอทั้งหลาย สังขารทั้งหลายมีความเสื่อมไปเป็นธรรมดา เธอทั้งหลาย จงทำหน้าที่ให้สำเร็จด้วยความไม่ประมาทเถิด”^๔ นี่เป็นพระปัจฉิมวาจาของพระบรมศาสดา

อย่างไรก็ตาม ในฐานะที่เป็นพุทธศาสนิกชนหรือชาวพุทธนั้น โดยธรรมเนียมปฏิบัติที่บัณฑิตหรือปราชญ์ทางศาสนา ได้รับเอาคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้ามาประพฤติ เนื่องจากมนุษย์เราหากขาดศีลข้อที่ ๕ แล้ว ย่อมก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาอย่างไม่สิ้นสุด เช่น ปัญหาของการดื่มสิ่งมึนเมา

ด้วยเหตุนี้เองพระพุทธองค์จึงทรงเน้นว่าหากบุคคลมีศีลมีจิตตั้งมั่นคือมีความประพฤติดีรู้จักใช้ปัญญามีชีวิตเพียงวันเดียวยังดีกว่าคนที่ไร้ศีลหรือไม่รักษาศีลแม้เขาจะอยู่นานเป็นร้อยปีก็

^๑ วินัย มี ๒ อย่าง คือ อคาริยวินัย ได้แก่ วินัยสำหรับฆราวาส (ศีล ๕ และ ศีล ๘), อนาคาริยวินัย วินัยสำหรับบรรพชิต (ศีล ๑๐, ๒๒๗ และศีลของนางภิกษุณี ๓๑๑).

^๒ วิ.มหา. (บาลี). ๘/๘๒๖/๒๒๔ (ท่านเรียกชื่อว่า “ปาพจน์” มี ๒ อย่าง ได้แก่ ส่วนที่เป็นธรรมคำสอนและส่วนที่เป็นวินัยหรือศีลเพื่อปฏิบัติตนเองของบุคคล).

^๓ พุ.ธ. (ไทย). ๒๕/๑๖/๒๕.

^๔ ที.ม. (ไทย). ๑๐/๒๑๘/๑๖๖.

ตามหาประโยชน์ไม่ได้^๕ ทั้งนี้จึงกล่าวได้ว่าสังคมใดๆในโลกนี้ย่อมต้องการความสุขไม่ต้องการการรบราฆ่าฟันหรือทำลายกันและกันแต่อุดมการณ์สำคัญเช่นนี้จะเกิดไม่ได้เลยถ้าชาวประชายังไม่ให้ความสำคัญต่อศีลหรือหลักยืนยันทนความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

ส่วนหลักการวินิจฉัยเกี่ยวกับ “สุราปานะ การดื่มสุรา” จะต้องประกอบด้วยองค์ ๔ ได้แก่ (๑) มทนิย - สิ่งนั้นเป็นน้ำเมา (๒) ปาตุกมฺมยตาจิตฺต - จิตคิดจะดื่มน้ำเมา (๓) ตชฺชโรวายาโม - พยายามดื่มน้ำเมา (๔) ปิตปฺปเสวนํ - น้ำเมานั้นล่องล่ำคองไป ดังนั้น การดื่มสุราเมรัยที่ทำให้ศีลขาด จะต้องพร้อมด้วยองค์ทั้ง ๔ นี้ครบทุกข้อ หากไม่ครบทั้ง ๔ เงื่อนไขดังกล่าวมาแล้วนี้ ก็จะถือว่าศีลข้อที่ ๕ นั้นไม่ขาด^๖

เมื่อโลกที่เจริญทางด้านวัตถุถูกปกคลุมด้วยปัญหาและการทำลายล้างเช่น ปัญหาการทำลายล้างกันด้วยสงคราม ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาทางด้านจิตใจของพลโลกที่ตกเป็นทาสของวัตถุนิยมเป็นต้นจึงส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมมนุษย์ในโลกจำนวนมากที่อิงอาศัย “วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท” มาเป็นเครื่องล่อมเกลางจิตใจเมื่อได้เสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาททั้งชนิดกดประสาทและกระตุ้นประสาทก็พากันหลงผิดไปว่าสามารถดับทุกข์ได้แม้เพียงชั่วคราชั่วคราวขณะที่ตามเมื่อต้องการเสพอยู่เรื่อยๆเพิ่มปริมาณตามลำดับก็เข้าสู่ความสมบูรณ์ของนิยามศัพท์ของคำว่า “การดื่มสุราเมรัย คือ สิ่งเสพติดชนิดหนึ่ง, สารเสพติดหรือยาเสพติด” นั่นเองความต้องการวัตถุสิ่งเสพติดนี้ก็อุปกับกระแสโลกาภิวัตน์ย่อมทำให้ “ปัญหาการดื่มสุรา” เป็นปัญหาของสังคมของโลก (ระดับโลก) ที่เชื่อมโยงกับปัญหาอื่นๆเชื่อมโยงกับทุกประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม

ในสังคมไทยปัจจุบันปัญหาส่วนใหญ่หากวิเคราะห์ให้เข้าใจย่อมพบว่าปัญหาศีลธรรมจริยธรรมเป็นหลักที่สำคัญต่อพฤติกรรมของบุคคลในสังคมนั้นก็เนื่องมาจากคนมีศีลน้อยลงและคนไม่ให้ความสำคัญในการรักษาศีลเช่น ปัญหาเรื่องสิ่งเสพติดในสังคมไทยโดยเฉพาะสุราในทางพระพุทธศาสนาถือว่าสุราเมรัยของมีนเมานี้เป็นสิ่งต้องห้ามโดยเห็นโทษว่าสุราเมรัยและของเมา เป็นโทษร้ายแก่สังคมทั้งทางสุขภาพกายและจิต^๗ ซึ่งจากข้อมูลของศูนย์วิจัยปัญหาสุรา(ศวส.) นำเสนอสถิติที่น่าสนใจว่า คนไทยดื่มแอลกอฮอล์มากเป็นอันดับ ๑ ในภาคพื้นเอเชีย และมากเป็นอันดับ ๕ ของโลก เป็นรอง ๕ ประเทศ ได้แก่ ๑.รัสเซีย ๒.เยอรมัน ๓.อังกฤษ ๔.สก๊อตแลนด์

^๕ พ.ร. (ไทย). ๒๕/๑๑๐/๖๔

^๖ ปิ่น มุทุกันต์, พ.อ., “หลักการของศีลข้อที่ ๕”, คลังแสงแห่งธรรม, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมไทย คลังแสงแห่งธรรม, ๒๕๕๐) (อัคราณา).

^๗ พระมหาสารวช ญาณสวโร (พันดอน), “การศึกษาเรื่องผลกระทบจากการล่องล่เมิดศีลข้อที่ ๕ ที่มีต่อสังคมไทย”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒).

ข้อมูลยังระบุอีกว่า ไทยเป็นตลาดแอลกอฮอล์ที่ใหญ่เป็นอันดับ ๑ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และ ปริมาณที่ดื่มต่อคนไทย บริโภคเหล้าเป็นอันดับ ๑ ของโลก นอกจากนั้น ข้อมูลล่าสุดยังระบุว่า มีคนไทยบริโภคแอลกอฮอล์ถึง ๑๕ ล้านคน คิดเป็นประมาณ ๑ ส่วน ๔ ของประชากรทั้งหมดจากสถิติดังกล่าว สะท้อนว่าคนไทยอยู่ในข่ายรุกรมด้านการบริโภคสุรา ซึ่งขัดกับความตั้งใจของทางภาครัฐอย่างมากมายรัฐมีการขึ้นภาษีสุรา ขณะที่ สสส. พุดเสมอว่า “ดื่มเหล้าไม่ดี” แต่ทั้งนี้ บทสรุป คือ คนไทยบริโภคสุราเป็นอันดับ ๑ ของเอเชีย และเป็นอันดับ ๕ ของโลกสาเหตุที่เป็นเช่นนี้ ต้องย้อนนึกไปดูที่นิสัยแท้จริงของคนไทย คนไทยรักสนุก คนไทยจำนวนมาก ต้องการลืมความจำเริญในวิถีประจำวัน ต้องการลืมเรื่องงาน เรื่องความรัก และหนทางเพื่อไปให้ถึงจุดนั้นคือความเลอะเลือน ทั้งนี้ การเลือนในราคาที่ประหยัดที่สุด และถูกกฎหมาย คือ “ของมีนเมา” อย่างเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั่นเอง

นอกจากความรักสนุกแล้ว ในสายตาของคนไทย ยกให้สุราเป็นเครื่องเชื่อมสัมพันธ์ชั้นเลิศ ทุกครั้ง ที่มีงานเลี้ยง งานสังสรรค์ สิ่งหนึ่งที่คนไทยต้องการคือ “ความสนิทสนม” “ความใกล้ชิด” แต่ทว่า สิ่งเหล่านี้ จะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ หากแต่ละฝ่าย ยังอยู่ในกรอบของตัวเอง บ้างเงินอายุ บ้างรักษาหน้า บ้างไม่ไวเนื้อเชื้อใจ บ้างเพิ่งพบเจอ ทั้งนี้คนไทย เชื่อว่าเครื่องมือที่พาทุกฝ่ายสลายกรอบระหว่างกัน ที่ดีที่สุด มีเพียง “เหล้า” “เบียร์” “วิสกี้” “ไวน์” เท่านั้น ด้วยที่คนไทยมีธรรมชาตินิยมความสนุก และให้ค่านิยมเครื่องดื่มมีนเมาอย่างสูงส่ง สื่อว่าคนไทยมีอุปสงค์เกิดขึ้น คนไทยต้องการความรื่นเริง คนไทยต้องการผูกสัมพันธ์ คนไทยต้องการของมีนเมาว่าหากมีเพียงความปรารถนา แต่ไม่มีสิ่งตอบสนอง ความปรารถนานั้น ก็จะสลายหายไปตามกาลเวลา กระนั้นในประเทศไทย “เหล้า-สุรา” เสมือนขนมถุง ๖ บาท สามารถหาซื้อได้ทุกพื้นที่ทั่วไทย ตลอด ๒๔ ชั่วโมง สะท้อนว่าประเทศไทยมีอุปทานเหลือเฟือและเมื่ออุปสงค์เกิด อุปทานเกิด สิ่งที่มาตามก็หนีไม่พ้นตัวเลขปริมาณคนไทยจี้เหล้าที่มหาศาลเหลือล้น

ดังนั้น สิ่งที่ทางรัฐควรจัดการ จึงอยู่ที่การตัดวงจรความอยากซื้อ และแหล่งขายเสีย ทั้งนี้ ที่ผ่านมา รัฐให้ความสำคัญกับ “อุปสงค์” อย่างมาก พยายามขึ้นราคาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งละ ๕ บาทบ้าง ๑๐ บาทบ้าง ผสมกับบรรจงให้ลดความอยากเมา ผ่านโครงการงดเหล้าเข้าพรรษาทำอะไรแทนกินเหล้า ฯลฯ ซึ่งต้องทุ่มเงินโฆษณาปีละกว่า ๑๐๐ ล้านบาท แต่กระนั้น ผลคือ “ต๋าน้ำพริก ละลายแม่น้ำ” สะท้อนว่า คนไทยอยากเหล้าจนหยุดไม่อยู่ เมื่อรัฐไม่สามารถเปลี่ยนความคิดได้ ดังนั้น นับจากนี้ รัฐควรสนใจที่อุปทาน หรือแหล่งขายให้มากขึ้นน่าจะเป็นทางออกที่ดีกว่า แต่ทั้งนี้ หากปล่อยปละ หรือยืดยาดการเปลี่ยนทัศนคตินักดื่ม (Drink) เหมือนที่ผ่านมา ในไม่ช้า

ไทยคงกลายเป็นชาติจี๋มาอันดับ ๑ ของโลก^๔ และจากข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติปี ๒๕๕๓ พบว่าคนไทยดื่มจัดเป็นอันดับ ๕ ของโลก เฉลี่ยคิดเป็นแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ ๑๓.๕๕ ลิตรต่อคนต่อปี มูลค่าโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงปี ๒๕๓๕–๒๕๔๔ เฉลี่ยสูงกว่าสองพันล้านต่อปี อัตราตายต่อปีจากอุบัติเหตุจราจร ของไทยนั้นสูงกว่าเพื่อน โดยไทยตายเฉลี่ยปีละประมาณ ๒๐ ต่อแสน ขณะที่ อินโดนีเซียประมาณ ๑๕ ต่อแสน ศรีลังกาและอินเดียประมาณ ๑๐ ต่อแสน และกลุ่มประเทศตะวันตก (อเมริกา ยุโรป) ประมาณ ๕ ต่อแสน ในช่วงเวลาเดียวกัน (๒๕๓๕–๒๕๔๔) ไทยสูญเสียทางเศรษฐกิจกว่า ๒.๒๓% ของ GNP ประมาณ ๗๐,๐๐๐ ล้านบาทเฉพาะ ในปี ๒๕๓๖ จากอุบัติเหตุจราจรอย่างเดียว หากนับความสูญเสียอื่นๆอันเป็นผลจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เช่น โรคตับ โรคกระเพาะและการบาดเจ็บจากความรุนแรงที่แอลกอฮอล์มีส่วนเกี่ยวข้อง ตัวเลขดังกล่าวจะสูงกว่าแสนล้านต่อปี

แม้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อผลเสียต่อสุขภาพ ทว่าแนวโน้มการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนไทยกลับสูงขึ้น ทั้งในแง่ของจำนวนผู้ดื่ม ซึ่งเพิ่มขึ้นเฉลี่ย ๒.๖ แสนคนต่อปี และในแง่ของปริมาณการดื่มที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา สถานการณ์ปัจจุบันพบว่าคนไทยบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ราว ๑๕.๓ ล้านคน และคิดเป็นมูลค่าการบริโภค ๑๒๕,๐๐๐ ล้านบาทต่อปีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งในเชิงสุขภาพและสังคมในหลายด้าน ที่เห็นชัดเจนที่สุด ได้แก่ การที่ผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ขับขี่ยานพาหนะ ซึ่งเป็นสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุจราจรมากกว่าร้อยละ ๕๐ ของที่เกิดทั้งหมด และเกี่ยวข้องกับการก่อความรุนแรงต่อครอบครัว และบุคคลอื่น ๆ ในลักษณะของการก่ออาชญากรรม^๕

สังคมไทยส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาที่ชาวไทยนับถือมากที่สุดประมาณร้อยละ ๕๕ ซึ่งน่าจะทำให้มีพฤติกรรมที่แสดงออกในทางที่ดีงามในการแสวงหาความสุข ความเจริญตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา^๖ ซึ่งปรากฏอยู่ในวัฒนธรรมประเพณีของชาวพุทธ

^๔ ทีมข่าวเศรษฐกิจ, “เผยเด็กไทยวัย ๑๑-๑๕ ปีดื่มสุรากล่าวล้านคน”, กรุงเทพธุรกิจ, (๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๓): ๓.

^๕ ทีมข่าวเศรษฐกิจ, “ไทยดื่มสุราอันดับ ๕ ของโลกรับมือเยาวชนตกเป็นทาสน้ำเมา”, ข่าวสด, (๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๓): ๓๓.

^๖ คุณ โทจันทร์, พุทธศาสนากับสังคมและวัฒนธรรมไทย, (กรุงเทพมหานคร: โอ. เอส. พรินติ้ง เฮาส์, ๒๕๔๕), หน้า ๖๓.

ทำให้ทั้งความรู้และหลักการพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้ดีขึ้นได้ทั้งในด้านวัตถุและจิตใจ มีฐานมั่นคงทางเศรษฐกิจมากกว่านี้ แต่สังคมในปัจจุบันตั้งแต่ระดับครอบครัวจนถึงระดับ ประเทศ เมื่อมีกิจกรรมทางสังคมมักจะมีการดื่มสุราในการจัดงานเสมอ แม้แต่การจัดงานทำบุญซึ่งถือว่าเป็นงานมงคลก็ยังคงมีการดื่มสุราเป็นส่วนมาก

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการศึกษาค่านิยมและผลกระทบที่มีต่อการดื่มสุราเมรัยของชาวพุทธในชุมชนพระลับและชุมชนชัยณรงค์-สามัคคี เทศบาลนครขอนแก่น เขต ๒ กับแนวทางแก้ไขปัญหาการดื่มสุราตามหลักพุทธธรรมนี้ว่ามีผลกระทบอย่างไรบ้างในปัจจุบันเช่นทางด้านการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ ด้านศีลธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมประเพณีทั้งผลกระทบต่อตนเองครอบครัวและชุมชนส่วนรวมในขณะเดียวกันก็ศึกษาถึงแนวทางและวิธีการลดละเลิกการดื่มสุราที่มีวิธีการอย่างไรบ้างและใช้หลักพุทธธรรมใดในการบำบัดหรือวิธีการอื่นๆที่เกี่ยวข้องทั้งนี้เพื่อนำผลของการศึกษาวิจัยไปเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาสังคมระดับหมู่บ้านและชุมชนอื่นๆสามารถที่จะนำเอาหลักการเหล่านี้ไปปรับใช้เพื่อแก้ปัญหาพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราเมรัยในสังคมอย่างถาวรสืบไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ๑.๒.๑ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนด้านค่านิยมที่มีต่อการดื่มสุรา
- ๑.๒.๒ เพื่อศึกษาการดื่มสุราที่มีผลกระทบต่อหลักพุทธจริยธรรมและสังคม
- ๑.๒.๓ เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของชาวพุทธในชุมชนพระลับและชุมชนชัยณรงค์ – สามัคคี เทศบาลนครขอนแก่นเขต ๒

๑.๓ คำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ค่านิยม หมายถึง การเห็นคุณค่า ความสำคัญจนถึงขั้นประพฤติ ปฏิบัติ และค่าเกณฑ์ที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใช้ในการตัดสินใจว่าอะไรควรทำ และอะไรไม่ควรทำเพื่อให้ได้รับผลอันพึงปรารถนาร่วมกัน

สุรา หมายถึง การกลั่น สิ่งมีนเมาดื่มแล้วขาดสติสัมปชัญญะในงานวิจัยนี้หมายถึงสุราขาวสุราแดงรวมไปถึงเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์อย่างอื่นเช่นเบียร์และไวน์

ผลกระทบ หมายถึง ผลที่เกิดจากการกระทำที่บุคคลได้เป็นผู้กระทำไว้ เมื่อประพฤติปฏิบัติแล้ว ในการดื่มสุรา ได้แก่ ผลกระทบ ๔ ด้าน คือ สุขภาพ ครอบครัว สังคม และเศรษฐกิจ

พุทธจริยธรรม หมายถึง ข้อประพฤติปฏิบัติของชาวพุทธในสังคม เช่น เบญจศีล –

เบญจธรรม

เบญจศีล หมายถึง ข้อปฏิบัติเพื่อควบคุมความประพฤติทางกายและวาจา ให้เรียบร้อย ปราศจากโทษอันก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนและผู้อื่น

เบญจธรรม หมายถึง คุณธรรม ๕ ประการ ที่ควรประพฤติควบคู่ไปกับการรักษาศีล ๕ ข้อ เพื่อส่งเสริมการรักษาศีลให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ชุมชน หมายถึง ประชาชนที่อยู่บริเวณล้อมรอบวัดศรีนวลและชุมชนชัยณรงค์สามัคคี เทศบาลนครขอนแก่น เขต ๒ ที่อยู่ติดต่อกัน

๑.๔ ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในเรื่องการดื่มสุราเมรัยนี้ ได้ศึกษาค้นคว้าเปรียบเทียบและมีข้อเสนอแนะเพื่อจะได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการดื่มสุราเมรัยในทัศนะของงานวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

พระญาณติโลก (NYANATILOKA) พระภิกษุชาวเยอรมันได้เขียนหนังสือ THE WORD OF THE BUDDHA ซึ่งพระมหาณรงค์ จิตตโสภโณ และคณะได้แปลและให้ชื่อหนังสือว่า “ความจริงอันประเสริฐ” ในเบื้องต้นได้แปลสี่หัวข้อที่ ๕ ที่ว่า สุราเมรัยชบสพมาทภูฏานา เวรมณี สิกขาปทสมายามิ แปลว่า “ข้าพเจ้าขอสมาทานว่าจะละเว้นจากเครื่องดื่มที่ทำให้เมาและยาเสพติดอันเป็นเหตุแห่งความประมาท” ก่อนที่จะอธิบายพุทธวจนะที่ว่าด้วย อริยสัจ ๔ หรือความจริงอันประเสริฐ ได้อย่างสมบูรณ์^{๑๑}

พระพิพิธธรรมสุนทร (สุนทร ญาณสุนทรโร) ได้แสดงทัศนะว่าคนเลวคือคนที่ทำผิดจากอบายมุข ๖ ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปจากหนังสือ “คติธรรมนำชีวิตเล่มที่ ๑” ใจความว่าถ้าอยากรู้ว่าใครเป็นคนดีก็ให้ดูที่ความสุจริตคือหน้าที่การงานของเขาที่ทำอยู่นั้น ตรงข้ามกันถ้าอยากรู้ว่าใครทำผิดใครเลวก็ให้ดูที่พฤติกรรมของเขาที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับอบายมุข ๖ ดังความตอนหนึ่งว่าดูคนดีให้ดูที่สุจริตดูคนผิดให้ดูที่อบายมุข คนดีนี้ดูที่สุจริตมีศีลส่วนดูคนผิดเขาให้ดูที่อบายมุขถ้าเขามีอบายมุขคือนักเลงสุราเที่ยวกลางคืนคบคนชั่วเป็นมิตรหลงผู้หญิงหลงผู้ชายเที่ยวเตร่ กลับผับบาร์ ร้านอาหารสถานเริงรมย์เล่นการพนันคบคนชั่วเป็นมิตรเกียจคร้านทำงานผู้มีพฤติกรรมอย่างนี้

^{๑๑} พระญาณติโลก, THE WORD OF THE BUDDHA, แปลโดยพระมหาณรงค์ จิตตโสภโณ และคณะ, “พระพุทธวจนะความจริงอันประเสริฐ”, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๓๑), หน้า ๘.

เรียกว่าเป็นผู้เกี่ยวข้องกับอบายมุข^๒ การเล่นการพนันนั้นจัดอยู่ในอบายมุข ๖ และการเล่นการพนัน หวยก็จัดได้ว่าเป็นการดำเนินชีวิตอยู่ในอบายมุขด้วยเหมือนกันเพราะเป็นเหตุแห่งการนำไปสู่ความ เสื่อมเสียทรัพย์

พระภวนาวิสุทธาจารย์ (ทองใบ ปกสุตโร) ได้กล่าวถึงเด็กและเยาวชนในโอกาส ปฏิบัติพัฒนาจิตใจของการเข้าค่ายคุณธรรมในหนังสือ “ธรรมธาราคู่มือปฏิบัติธรรมเล่ม ๑ ” ใจความย่อว่าเมื่อนั่งสมาธิภาวนาหลับตาอยู่นี้ก็ให้รู้จักชีวิตของตนเองโดยไม่ทำตนให้เป็นนัก เสพยาบ้า นักเสพสุรานักดื่มน้ำเมาต่าง ๆ นักเที่ยวกลางคืน เล่นการพนัน เพราะเป็นทางแห่งความเสื่อม เสื่อมต่อตนและครอบครัวดังความตอนหนึ่งว่า ...ขณะที่เรอนั่งอยู่นี้ก็ให้รู้ความรักกับชีวิตทรัพย์ ร่างกายจิตใจ ให้รู้จักระมัดระวังสร้างสรรรักษาตัวเอง แม้ตัวเราก็มิควรทำลายชีวิตทรัพย์ความรัก โภกทำลายเขา เมื่อรักชีวิตของตนก็อย่าไปเสพไปกินไปดื่มของมีนเมา มีพิษมีโทษมีทุกข์ทำให้เรา ติดคุกติดตะรางได้ ทางร้อนใจร้อนกายที่เป็นภัยของชีวิต มาดื่มเหล้าสูบบุหรี่ดมกาวฝุ่นกัญชา ยาบ้า เที่ยวกลางคืน ยืนกลางวันดูการเล่น คบคนชั่วเป็นมิตร เล่นการพนัน เกียจคร้านทำงาน...”^๓

ฝ่ายวิชาการชมรมแพทย์ชนบท ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับสุราว่ามีผลกระทบต่อบุคคล หลายฝ่าย ให้โทษในหลายระดับ ดังความตอนหนึ่งว่าในปี ๒๕๔๕ คนไทยบริโภคเครื่องดื่มที่มี แอลกอฮอล์มหาศาลถึง ๑,๘๕๕ ล้านลิตรหรือเฉลี่ยคนละ ๒๘ ลิตรต่อปีเพิ่มจากปี ๒๕๔๑ ถึง ๑๖๖ ล้านลิตรอายุเฉลี่ยของคนไทยที่เริ่มดื่มสุรา ๒๐.๒ ปีเท่านั้นและที่สำคัญอัตราการดื่มสุราของวัยรุ่น เพิ่มขึ้น ๕.๖ เท่าในเวลาเพียง๗ปี คนไทยดื่มสุรามากขึ้นควบคู่กับการโฆษณาสร้างค่านิยม จอมปลอมประเภท "ความสุขที่คุณดื่มได้"ประเทศไทยถือเป็นประเทศที่มีอัตราเร่งมากที่สุดเป็น อันดับ ๓ ของโลกในช่วงรอยต่อระหว่างทศวรรษ ประเทศไทยได้ผงาดขึ้นเป็น ๑ ใน ๑๐ ประเทศที่ เมาชั้นนำของโลกและที่อย่างยิ่งก็คือในบรรดา ๓๐ ชาติชั้นนำ.... เหล้าเบียร์คือต้นเหตุของโรคดับ โรคสมองความสูญเสียจากอุบัติเหตุจราจร เป็นประตูด่านแรกของโรคเอดส์เพราะความเมานำมาซึ่ง ความประมาทเป็นอบายมุขตัวแรกๆและตัวสำคัญที่มอมเมาเยาวชนไทยเข้าสู่ยาเสพติดเป็นด้วยการ ทำให้ครอบครัวแตกแยกเกิดการทำร้ายร่างกายทรมานบุตรภรรยา”^๔

^๒ พระพิพิธธรรมสุนทร (สุนทร ญาณสุนทรโร), **คติธรรมนำชีวิตเล่มที่ ๑**, (กรุงเทพมหานคร เลี้ยง เชียง, ๒๕๔๑), หน้า ๔๑.

^๓ พระภวนาวิสุทธาจารย์ (ทองใบ ปกสุตโร), **ธรรมธาราคู่มือปฏิบัติธรรม เล่ม ๑**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (ขอนแก่น: คลังนันทธรรม, ๒๕๔๖), หน้า ๖๐.

^๔ ฝ่ายวิชาการชมรมแพทย์ชนบท, “อุบายวิถีห้ามโฆษณาเหล้าเบียร์รัฐบาลต้องจริงจัง”, **มติชน**, (๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๕) : ๑๑-๑๒.

พระมหาสารวย ญาณสวโร (พินดอน) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาผลกระทบจากการล่วงละเมิดศีลข้อที่ ๕ ที่มีต่อสังคมไทย” ว่าปัญหาที่มีต่อสังคมไทยมากที่สุดในปัจจุบันคือปัญหาเพศผิดที่ระบาดอยู่ในเรื่องนี้พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่มีเหตุผลที่ยอมรับข้อเท็จจริงคือเป็นเพราะขาดหลักธรรมข้อปฏิบัติสำหรับมนุษย์อันเรียกว่าศีลนั้น โดยเฉพาะศีลข้อที่ ๕ ซึ่งถือว่ามีความสำคัญมากที่สุดโดยเห็นโทษว่าสุราเมรัยและของเมานั้นเป็นสิ่งที่มิอันตรายเป็นข้อห้ามโดยส่วนเดียวที่เป็นพิษร้ายแก่สังคมมีโทษทำลายทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต^{๕๕}

พระมหาไฉน ประกอบผล ได้วิจัยไว้ในเรื่องการศึกษาพุทธจริยธรรมเรื่องหน้าที่ของบุตรธิดาต่อบิดามารดางานวิทยานิพนธ์เล่มนี้ได้กล่าวถึงสังคมไทยที่อิงอาศัยวัตถุนิยมมากขึ้นถึงความตอนหนึ่งว่าจากกล่าวได้ว่าสังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากจากสังคมที่เคยยกย่องคนดีมีคุณธรรมมีความซื่อสัตย์สุจริตคนทำผิดจะถูกประณามและไม่มีใครคบหาด้วยกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือสังคมไทยในอดีตมีการอบรมสั่งสอนในหลักคำสอนเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตที่ดียิ่งงามหรือมีจริยธรรมที่ดีงามมีความซื่อสัตย์กตัญญูกตเวทีเป็นต้นนั่นเองแต่ในปัจจุบันมีค่านิยมทางวัตถุมากกว่าการส่งเสริมคุณค่าทางจิตใจการพัฒนาประเทศในระยะสิบปีที่ผ่านมาเน้นหนักในด้านเศรษฐกิจการพัฒนาจิตใจได้รับความสนใจน้อยการเรียนการสอนในสถานศึกษาก็มุ่งเน้นการพัฒนาตัวร่างกายและสติปัญญา รวมทั้งวิชาการด้านต่างๆมากกว่าการเสริมสร้างด้านคุณธรรมและจริยธรรม^{๕๖}

พระมหาปองปริดา ปริบุญโณ (จำปาศรี) ได้กล่าวถึงการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บของมนุษย์เราในงานวิจัยเรื่องการป้องกันและรักษาโรคทางพระพุทธศาสนาซึ่งส่วนนี้เป็นผลอันเนื่องจากการดื่มสุราที่มากเกินไปจนก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพจึงควรได้รับการรักษาบำบัดด้วยหลักธรรมโอสธบั้งด้วยพุทธวิธีหลายอย่างบ้างถึงความตอนหนึ่งว่าการป้องกันหรือการทำให้สุขภาพแข็งแรงแล้วในพระพุทธศาสนามีหลักปฏิบัติหลายประการนับตั้งแต่การรักษาศีลการรักษาสุขอนามัยส่วนตัวการสำรวมอินทรีย์การรู้จักประมาณในการดื่มการบริโภคและการบริหารร่างกายให้สมดุลการมีสติสัมปชัญญะอยู่เสมอกำจัดนิเวศการทำสมาธิเป็นต้นนอกจากนั้นการปรับวิธีคิดหรือปัญญาของตนให้ถูกต้องเป็นสิ่งที่สำคัญเพราะสัมมาทิฐิ จะนำไปสู่การกระทำที่ไม่ก่อให้เกิด

^{๕๕} พระมหาสารวย ญาณสวโร, (พินดอน), “การศึกษาผลกระทบจากการล่วงละเมิดศีลข้อที่ ๕ ที่มีต่อสังคมไทย”, วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒), หน้า ๖๕.

^{๕๖} พระมหาไฉน ประกอบผล, “การศึกษาพุทธจริยธรรมเรื่องหน้าที่ของบุตรธิดาต่อบิดามารดา: กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปากเกร็ดจังหวัดนนทบุรี”, วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจริยศาสตร์ศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๔), หน้า ๔๐.

โรคทางกายและโรคทางใจเมื่อประสบกับปัญหาที่ไม่ชอบใจหรือชอบใจก็ตามก็สามารถใช้ปัญญาควบคุมจิตใจและอารมณ์ให้ผ่านพ้นวิกฤตการณ์นั้นๆไปได้^{๑๓}

สุภัทรา ลบล้ำเลิศ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “พุทธวิธีในการแก้ปัญหาเสพติด” พบว่า จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปลูกฝังความเชื่อความศรัทธาและการยอมรับทางศาสนาให้เข้าใจในชีวิต และจิตใจโดยเริ่มแต่ในวัยเด็กเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้รอดพ้นจากสิ่งเสพติดหากบุคคลมีศาสนาที่ยึดเหนี่ยวจิตใจอยู่ในตัวแล้วก็เท่ากับว่าบุคคลนั้นมีภูมิคุ้มกันของชีวิตไม่ให้ก้าวสู่ทางผิดหรือยัคลงสู่เสพติดเป็นที่พึงเมื่อเผชิญปัญหาได้ซึ่งการที่จะบรรลุผลดังกล่าวนี้จะต้องปลูกฝังด้วยวิธีการอบรมสั่งสอนให้ชาวซึ่งในหลักคุณธรรมควบคู่กับการสร้างให้เกิดความรู้สึกประทับใจ อบอุ่นและมีความสุขในศาสนา^{๑๔}

อุทัยวรรณ เลาประเสริฐสุข (ร้อยตำรวจเอกหญิง) ได้กล่าวถึงพุทธวิธีในการป้องกัน และรักษาโรคต่างๆ ทางพระพุทธศาสนา ไว้ในหนังสือวิทยานิพนธ์ ของตนเองว่าสามารถที่จะนำมาปรับใช้กับการรักษาโรคชนิดต่างๆ ได้หลายโรค จึงควรนำมาประยุกต์ปรับใช้เพื่อบำบัดผู้ดื่มสุรา หรือเพื่อลดละเลิกสุราได้อย่างเหมาะสม ดังความตอนหนึ่งว่า หลักพุทธธรรม ที่เนื่องด้วยความเจ็บป่วย เป็นการศึกษาถึง หลักธรรมคำสอนในทางพระพุทธศาสนาที่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในด้านสุขภาพชีวิต และรักษาโรคต่างๆ ได้ คือหลักสติปัฏฐาน ๔ อธิปไตย ๔ โพชฌงค์ ๗ มรรค ๘ สมมติ สัญญา ๑๐ ไตรลักษณ์ ๓ พรหมวิหาร ๔ และพระรัตนตรัย ๓ ธรรมเหล่านี้ หากนำมาปรับใช้แล้วย่อมเป็นการช่วยให้ผู้ติดสุราลดละเลิกได้ในที่สุดอย่างแน่นอน^{๑๕}

โสภณ ชูพิกุลชัย และคณะ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาความรู้สึกของผู้ติดยาเสพติดที่มีต่อศาสนา และวิธีการนำศาสนาแก้ปัญหาเสพติด” พบว่า ผู้เสพยาเสพติดทั้งหมดเห็นด้วยกับวิธีการใช้หลักธรรมทางศาสนาโน้มน้าวให้กลุ่มผู้ติดยาเสพติดยอมเลิกเสพยาเสพติดมากที่สุด เพราะเชื่อว่า หลักธรรมทางศาสนา จะทำให้เกิดความศรัทธา และมีความเชื่อมั่น ในการทำความดี และสามารถ อุดหนุนต่อการที่จะหวนกลับไปเสพอีก รองลงมาได้แก่วิธีการสนับสนุนให้ผู้ติดยาเสพ

^{๑๓} พระมหาปองปรีดา ปริบุญโน (จำปาศรี), “การป้องกันและรักษาโรคตามหลักพระพุทธศาสนา”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕).

^{๑๔} สุภัทรา ลบล้ำเลิศ, “พุทธวิธีในการแก้ปัญหาเสพติด”, วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๒).

^{๑๕} อุทัยวรรณ เลาประเสริฐสุข, (ร้อยตำรวจเอกหญิง), “การศึกษาเชิงวิเคราะห์พุทธวิธีบรรเทาทุกข์ยามเจ็บป่วย”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖).

ติดมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศาสนา เพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจ และวิธีการเชิญชวนให้พระสงฆ์ นักบวช หรือผู้นำทางศาสนา เข้าร่วมในการบำบัดรักษาตามลำดับ^{๒๐}

พระอุบล กตปุญโญ ได้กล่าวไว้ว่าในงานวิจัยเรื่องการศึกษาวิเคราะห์คุณค่าของศีลที่มีต่อสังคมไทย พอสรุปได้ว่า “ศีลเป็นหลักความประพฤติชอบทาง กาย วาจา และการเลี้ยงชีพสุจริต โดยเจตนาเป็นเครื่องประพฤติดวงเวียนจากทุจริต เพื่อบรมจิตใจให้ตั้งอยู่ในกุศลธรรมทั้งหลาย การฝึกอบรมตนในทางที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกายกับใจ คุณธรรมที่มีฐานมาจากศีลย่อมเป็นที่รักษา ส่งเสริมคุณภาพของจิตใจ^{๒๑}

ปิ่น มุทุกันต์ (พ.อ.) ได้ให้คำจำกัดความในข้อนี้ว่า “เจตนาการงดเว้นจากการดื่มน้ำเมาเป็นที่ตั้งแห่งการความประมาทนี้ ท่านจำกัดความไว้ว่า เฉพาะสิ่งที่เป็นตั้งแห่งความประมาท และเป็นสิ่งต้องในสิกขาบทข้อนี้ เพราะเมื่อเสพเข้าไปในร่างกายแล้วทำให้สติเลือนลอย ขาดการควบคุมตนเอง ดังนั้นในทางปฏิบัติต้องถือหลักการใหญ่เป็นหลัก กล่าวคืองดเว้นจากการเสพสิ่งมีเมานั่นเป็นที่ตั้งแห่งความประมาททุกชนิด^{๒๒}

พระมหาไพฑูรย์ สุทธิวิรุโ ได้กล่าวไว้ว่างานวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์เชิงปรัชญาเรื่องบาปในพระพุทธศาสนาเถรวาท พอสรุปความไว้ว่า “การดื่มสุราทำให้เกิดความสูญเสียมากไป มิใช่เฉพาะคนสามัญชนเท่านั้น แม้แต่ผู้ที่มีคุณธรรมพิเศษ เมื่อดื่มสุราเข้าไปแล้ว ก็ทำให้เกิดความเสื่อมเสียมารยาทเป็นที่น่าอับอายพร้อมคุณธรรมที่มีอยู่ก็เสื่อมไปด้วย^{๒๓}

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ยุตฺโต) ได้ให้ความหมายของศีลข้อที่ ๕ นี้ว่า “เว้นจากการดื่มสุราเมรัยและของมีเมานั่นเป็นที่ตั้งความประมาท คือไม่เสพของมีเมานะ เบียดเบียนสติสัมปชัญญะของตนเอง โดยสารัตถะว่าความประพฤติหรือการดำเนินชีวิตที่ปราศจากความประมาทพลังพลัด มัวเมา เนื่องจากการใช้สิ่งเสพติด ที่ทำให้เสียสติสัมปชัญญะ^{๒๔}

^{๒๐} โสภาก ฐพิกุลชัย ชาติมันน์ และคณะ, การศึกษาความรู้สึของผู้ติดยาเสพติดที่มีต่อศาสนาและวิธีการนำศาสนาแก้ปัญหายาเสพติด, (กรุงเทพมหานคร : สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, ๒๕๓๐).

^{๒๑} พระอุบล กตปุญโญ, “การศึกษาวิเคราะห์บางคุณค่าของศีลในสังคมไทย”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕), หน้า ๕.

^{๒๒} ปิ่น มุทุกันต์, (พ.อ.), **แนวการสอนธรรมะ ตามหลักสูตรนักธรรมชั้นตรี**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คลังวิทยา, ๒๕๑๔), หน้า ๔๒๖.

^{๒๓} พระมหาไพฑูรย์ สุทธิวิรุโ, “การวิเคราะห์เชิงปรัชญาเรื่องบาปในพระพุทธศาสนาเถรวาท”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย , ๒๕๓๖), หน้า ๔๒.

^{๒๔} พระธรรมปิฎก (ป.อ.ยุตฺโต), **พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ**, พิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘), หน้า ๗๑๐.

ดังนั้น เมื่อกล่าวโดยสรุปองค์รวมแล้วปัญหาต่างๆที่ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างน่าวิตกในปัจจุบันส่วนหนึ่งต้องยอมรับว่ามาจากการเสพสุราหรือดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และทำให้เสียสติควบคุมตนเองไม่ได้แล้วกลายเป็นผู้ก่อปัญหาต่อตนเองและสังคมอย่างมากมายเช่นการทำร้ายกันและกันการลักทรัพย์การประพฤติดิคนอกใจเป็นต้นก็ล้วนมีเหตุผลส่วนหนึ่งมาจากการดื่มสุราเมรัยจนไม่อาจบังคับควบคุมใจของตนได้นั่นเอง

๑.๕ ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพและปริมาณดังนั้นขอบเขตในการวิจัยจึงเน้นการศึกษาเอกสาร (Documentary Research) และวิจัยภาคสนาม (Field Research) โดยการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องแล้วนำผลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ประกอบเนื้อหาหาวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ซึ่งมีขอบเขตการศึกษาวิจัยดังนี้

๑.๕.๑.ขอบเขตด้านเอกสาร

- ข้อมูลชั้นปฐมภูมิ

๑) พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๓๕.

๒) อรรถกถา, ฎีกา, อนุฎีกา, ปกรณ์วิเสส

- ข้อมูลชั้นทุติยภูมิ

๑) ศึกษาจากตำราเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑.๕.๑.ขอบเขตด้านพื้นที่

- พื้นที่ที่ศึกษาวิจัย

๑) ชุมชนพระลับ และชุมชนชัยณรงค์-สามัคคี วัดศรีนวล ชุมชนพระลับ-ชัยณรงค์ สามัคคี เทศบาลนครขอนแก่น เขต ๒

-ประชากรที่ศึกษาวิจัย

๒) ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน เทศบาลนครขอนแก่น เขต ๒ คือ ชุมชนพระลับ และชุมชนชัยณรงค์-สามัคคี.

๓) กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้สูงวัย วัยกลาง เยาวชนชาย-หญิง ในเขต ชุมชนพระลับ และชุมชนชัยณรงค์-สามัคคี เทศบาลนครขอนแก่น เขต ๒

ตารางที่ ๑ แสดงในพื้นที่ศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

(ซึ่งผู้วิจัย ได้เลือกพื้นที่ศึกษาในเขต ๒ เทศบาลนครขอนแก่น จำนวน ๒ ชุมชน)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างสุ่มโดยใช้ตามตารางของเกรจีและมอร์แกนต่อไปนี้

ชื่อชุมชน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	เยาวชน	วัยกลางคน	ผู้สูงอายุ
คุ้มพระลับ	๖๐๐	๒๓๔	๕๐	๑๑๐	๓๔
ชัยณรงค์-สามัคคี	๑,๒๐๐	๒๕๑	๖๐	๑๕๑	๘๐
รวม	๑,๘๐๐	๔๘๕	๑๑๐	๒๖๑	๑๑๔

๑.๖ วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพและปริมาณซึ่งมีวิธีดำเนินการดังนี้

๑.๖.๑ ขั้นตอนกำหนดขอบเขตและพื้นที่ในการวิจัย

- กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
- ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อยู่อาศัยในชุมชนพระลับและชุมชนชัยณรงค์-สามัคคี
- กลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาได้เลือกจากประชากรที่อยู่อาศัยในชุมชนพระลับและชุมชนชัยณรงค์-สามัคคีโดยใช้การคัดเลือกแบบเจาะจงในกลุ่มผู้นำชุมชน ได้แก่ เจ้าอาวาสวัดศรีนวล ประธาน,รองประธานและเลขานุการชุมชนพระลับและชุมชนชัยณรงค์-สามัคคีส่วนกลุ่มตัวอย่างทั่วไปได้โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างตามตารางของเกรจีและมอร์แกน

๑.๖.๒ ขั้นตอนเตรียมเครื่องมือในการวิจัย

- แบบสอบถามและสัมภาษณ์
- เครื่องบันทึกเสียง
- กล้องถ่ายรูป

๑.๖.๓ ขั้นตอนวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

- สุ่มตัวอย่างประชาชนชุมชนพระลับ-ชุมชนชัยณรงค์สามัคคี
- ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- แจกแบบสอบถาม

๑.๖.๔ ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

- วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยวิธีทางสถิติและวิเคราะห์แบบสัมพัทธ์ด้วยวิธีเชิงพรรณนาวิเคราะห์

๑.๖.๕ ขั้นเรียบเรียงข้อมูล

- เรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์
- จัดระเบียบข้อมูลตามสารบัญชั้วคราว
- เขียนวิทยานิพนธ์
- สรุปและนำเสนอผลการศึกษา

๑.๖.๖ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- ร้อยละ (%)
- ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
- ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๗.๑ ทำให้ทราบความคิดเห็นของประชาชนด้านค่านิยมที่มีต่อการดื่มสุรา

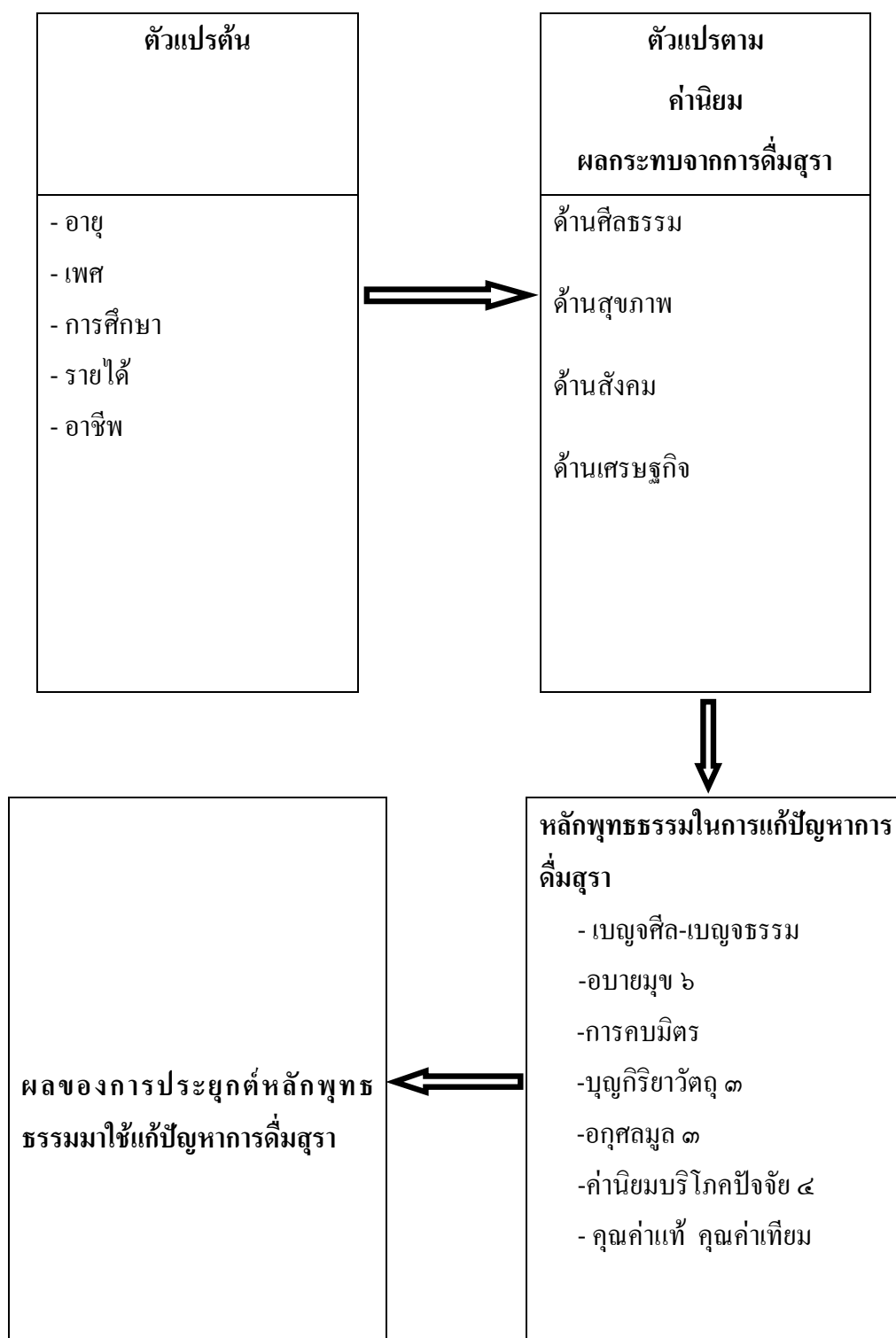
๑.๗.๒ ทำให้ทราบการดื่มสุรา ที่มีผลกระทบต่อหลักพุทธจริยธรรมและสังคม

๑.๗.๓ ทำให้ทราบแนวทางการแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของชาวพุทธในชุมชนพระลับ

และชุมชนชัยณรงค์สามัคคี เทศบาลนครขอนแก่น เขต ๒

๑.๘ กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

ผลกระทบในการดื่มสุรา

แผนผัง

ค่านิยมและผลกระทบของการดื่มสุราที่มีต่อพุทธธรรมและสังคม

